

Informe sobre la possibilitat que té l'Institut d'Estudis Catalans d'obrir delegacions fora de l'àmbit geogràfic de Catalunya

Introducció

El president de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) ha demanat a la Societat Catalana d'Estudis Jurídics que emeti un breu informe sobre la possibilitat d'obrir una delegació de l'IEC fora de Catalunya.

Antecedents

Per tal de poder arribar a tenir un criteri que ens fonamenti una conclusió, hem de començar fent una anàlisi de la normativa que regula l'IEC.

En primer lloc ens trobem amb el Decret núm. 3118/76, del 26 de novembre de 1976, amb què el Consell de Ministres a proposta del ministre d'Educació i Ciència, disposà:

Art. 1r. S'atorga reconeixement oficial de l'Institut d'Estudis Catalans, corporació acadèmica, científica i cultural, l'àmbit d'actuació del qual s'estendrà a les terres de llengua i cultura catalanes.

Art. 2n. S'aproven els Estatuts de l'Institut d'Estudis Catalans, el text del qual es publica com a annex d'aquest Reial decret.

Més endavant, el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, del dia 29 de març de 1987, publicà el Decret 120/1987, del 9 d'abril, pel qual la Generalitat assumeix les competències exclusives en matèria d'acadèmies amb seu central a Catalunya, el qual preveu en els dos primers articles:

Art. 1

La Generalitat de Catalunya assumeix la competència exclusiva en matèria d'acadèmies que tinguin la seu central a Catalunya.

Art. 2

Les acadèmies a què fa referència aquest Decret són corporacions de dret públic, que tenen com a finalitat principal la investigació en el camp de qualsevol ciència o art.

L'IEC va complir la disposició transitòria del Decret suara esmentat que feia referència a la inscripció de les acadèmies constituïdes fins ara amb seu a Catalunya, i, mitjançant una Resolució del 17 de maig de 1989, el director general de Dret i d'Entitats Jurídiques declarà l'adequació a la legalitat dels Estatuts de l'Institut d'Estudis Catalans i en disposà la inscripció en el registre d'acadèmies de la Generalitat de Catalunya. L'article 5è d'aquests Estatuts preveu:

L'Institut d'Estudis Catalans té la seu a la ciutat de Barcelona (a l'antiga Casa de Convalescència), carrer del Carme, núm. 47) i podrà establir delegacions, especialment dins el seu àmbit geogràfic d'actuació.

Breus consideracions i conclusió

La normativa que regeix un ens com és ara l'IEC, que és una acadèmia, són els Estatuts, i ja hem vist que l'article 5è d'aquests Estatuts és clar pel que fa a aquest aspecte.

No obstant això, hi ha qui podria trobar una certa vaguetat en l'article quan parla de «l'àmbit geogràfic d'actuació» i preguntar-se quin àmbit és aquest, si és el de la comunitat autònoma o bé el de les terres de llengua i cultura catalanes, que preveu el Decret 3118/76.

Fixem-nos que aquesta suposada vaguetat és una especificació de l'afirmació general que declara, després d'assenyalar on és la seu central, que l'IEC podrà obrir delegacions d'aquesta seu central. Per tant, l'IEC pot obrir delegacions arreu. Però, aquest article vol donar un relleu especial, suposem que per l'abast dels objectius, a la possibilitat de fer-ho en l'àmbit geogràfic d'actuació, que pot ser, efectivament, el del territori que abraça l'ens en el registre del qual es troba l'IEC, que seria el del Principat, o bé el de les terres de llengua i cultura catalanes, que seria més vast. Però, a aquesta darrera accepció s'hi arriba també per la primera, la general, ja que permet d'establir delegacions a tot arreu.

Per tant, no hi ha cap vaguetat. El que hi ha és l'expressió d'una declaració de desig, o volitiva, amb un clar contingut més enllà del normatiu atès l'objectiu de l'IEC, en voler assenyalar que si bé hi pot haver delegacions on sigui, seria especialment convenient que n'hi hagués a les terres de llengua i cultura catalanes fora del Principat.

També cal tenir en compte, que l'article primer del decret d'assumpció de les competències exclusives en matèria d'acadèmies amb seu central a Catalunya, preveu en l'apartat primer, a part de l'enunciat, que les acadèmies de les quals n'assumeix les competències són les que tenen la seu central a Catalunya, i que per tant poden tenir seus «no centrals» o actuacions fora d'aquest àmbit. No entrarem en analogies, però en d'altres àmbits com associacions i fundacions passa el mateix, i així s'interpreta basant-se en el concepte, per exemple, d'activitat principal.

Per tant, l'IEC pot obrir delegacions fora del Principat. El reconeixement que aquestes delegacions tindran fora del territori de Catalunya, dependrà de la legislació aplicable al lloc concret. Com diu l'article 9 del Decret 120, del 9 d'abril:

Les acadèmies a què fa referència aquest Decret, fora de l'àmbit territorial de Catalunya, tindran el reconeixement que la legislació de l'Estat els assigni.

Pel que fa a aquesta afirmació, i per acabar, només caldria recordar que el reconeixement de la personalitat com a acadèmia la va obtenir per un reconeixement estatal.

Barcelona, tretze de desembre de 1995